

15 MAJ 1997

2. kommunekontor
1997/11129/793-1
ETS

[REDACTED]
[REDACTED]
9620 Aalestrup

2) - 4) se bagest

I brev af 17. oktober 1995 har De klaget til Indenrigsministeriet over en udtalelse af 28. juni 1995 fra Tilsynsrådet for Viborg Amt vedrørende Aalestrup Kommunes beslutning om at yde et erstatningsbeløb på 10.000 kr. til gårdejer [REDACTED]

Af de i sagen foreliggende oplysninger fremgår det, at gårdejer [REDACTED] den 27. juli 1992 indgik en arbejdsaftale med [REDACTED] om ansættelse som landbrugsmedhjælper fra den 1. august 1992. Ansættelsen skete efter reglerne om kommunal beskæftigelsesindsats og Aalestrup Kommune påtegnede derfor ansættelsesaftalen med en godkendelse den 29. juli 1992. Lønnen var ved ansættelsen aftalt til 5000 kr. om måneden.

Den 1. september 1993 anlagde [REDACTED] sag mod [REDACTED] med påstand om, at der skulle have været betalt løn i henhold til overenskomst mellem Landbrugets Arbejdsgiverforeninger og Specialarbejderforbundet i Danmark.

Den 24. november 1994 afsagde retten i Hobro dom, hvorefter [REDACTED] skulle betale [REDACTED] 34.967,13 kr med tillæg af feriepenge.

Af udskrift af domsbogen for retten i Hobro dommen fremgår det bl.a.:

"...at kommunen i strid med sin sædvanlige fremgangsmåde havde undladt at kontrollere, om den aftalte løn var i overensstemmelse med den faglige overenskomst."

Økonomiudvalget i Aalestrup Kommune havde tidligere på et møde i oktober måned 1993, under hensyn til at der var usikkerhed om, hvad der var aftalt mellem parterne, og om kommunen burde have nægtet godkendelse af det udbetalte løntilskud til ansættelsen, besluttet at tilbyde [redacted] 10.000 kr. til fuld og endelig afgørelse af mellemværendet mellem kommunen og [redacted] i forbindelse med ansættelsen.

Den 1. december 1994 blev sagen behandlet i Aalestrup byråd, der besluttede at fastholde økonomiudvalgets tidligere tilbud. Dette blev meddelt [redacted] advokat den 7. december 1994.

Af udtalelse af 28. juni 1995 fra Tilsynsrådet for Viborg Amt fremgår det bl.a.:

"Det tilsyn, som de almindelige tilsynsmyndigheder - d.v.s. de for hvert amt nedsatte tilsynsråd - udøver over for kommunerne er et retligt tilsyn. Tilsynet omfatter kun spørgsmål om, hvorvidt kommunerne har tilsidesat lovgivningen, jf. § 61 i lov om kommunernes styrelse. Af forarbejderne til § 61 fremgår, at dette skal forstås som gældende ret i almindelighed, d.v.s. både skreven og uskreven ret, herunder retsgrundsætninger som f.eks. lighedsgrundsætningen. Ordet lovgivningen forstås dog i én henseende indskrænkende, idet det antages i teori og praksis, at tilsynsmyndigheden ikke kan anvendes til gennemtvungelse af krav, der grunder sig på privatretlige forpligtelser, hvis gennemtvungelse vil forudsætte, at tilsynsmyndigheden skal tage stilling til kravet.

Baggrunden for denne begrænsning i tilsynets kompetence er, at kommunerne i disse tilfælde ikke udøver offentlig myndighed, men handler på lige fod med private. Dog skal tilsynsmyndigheden også i disse tilfælde tage stilling til, hvorvidt der foreligger en tilsidesættelse af offentligretlige retsgrundsætninger, som f.eks. lighedsgrundsætningen og retsgrundsætningen om, at en offentlig myndighed ikke ved sine dispositioner må forfølge usaglige formål.

Tilsynsrådet kan således ikke tage stilling til, hvorvidt gård-ejer [redacted] måtte have et erstatningskrav mod kommunen som følge af opståede fejl begået af kommunen i forbindelse af behandlingen af spørgsmålet om godkendelse af udbetaling af tilskud til [redacted]. Det bemærkes i denne forbindelse, at dommen af 24. november 1994 alene tager stilling til forholdet mellem [redacted] og [redacted].

...
Tilsynsrådet kan som ovenfor anført ikke udtale sig om byrådets beslutning om at ville yde et erstatningsbeløb på 10.000 kr i anledning af sagen. Det bemærkes i denne forbindelse, at det ikke for tilsynsrådet foreligger oplysninger om, at kommunen skulle have varetaget andre interesser end dem, der følger af spørgsmålet om, hvorvidt kommunen måtte have pådraget sig et erstatningsansvar ved behandlingen af sagen."

I den anledning skal Indenrigsministeriet meddele, at det tilsyn, som de kommunale tilsynsmyndigheder udøver over for kommunerne, er et retligt tilsyn. Tilsynet omfatter kun spørgsmål om, hvorvidt der er sket en tilsidesættelse af lovgivningen, herunder offentligretlige retsgrundsætninger, jf. § 61 i lov om kommunernes styrelse (lovbekendtgørelse nr. 615 af 18. juli 1995).

De kommunale tilsynsmyndigheder kan ikke tage stilling til, om kommunernes sagsbehandling er rimelig eller hensigtsmæssig, eller til spørgsmål vedrørende skønsudøvelse, så længe skønnet udøves inden for de rammer, der er fastsat i lovgivningen.

De kommunale tilsynsmyndigheder kan ikke behandle klager over spørgsmål af privatretlig karakter, herunder sager vedrørende kommunernes almindelige erstatningsansvar.

Indenrigsministeriet er ikke almindelig klageinstans i forhold til tilsynsrådene. Ministeriet tager dog sager op til vurdering, hvis ministeriet har grund til at antage, at den retsopfattelse, tilsynsrådet har givet udtryk for, er urigtig eller hviler på et urigtigt faktisk grundlag, jf. § 61 a i lov om kommunernes styrelse.

En kommune kan efter almindelige kommunalretlige grundsætninger om kommuners opgavevaretagelse som udgangspunkt ikke uden lov hjemmel yde tilskud til enkeltpersoner.

Dette indebærer dog ikke, at en kommune efter de nævnte grundsætninger er afskåret fra at yde tilskud til enkeltpersoner, når dette udelukkende eller i det væsentligste er begrundet i varetagelsen af en eller flere opgaver, som kommunen lovligt kan varetage.

Det er i de kommunale tilsynsmyndigheders praksis og i den juridiske litteratur antaget, at en kommune har pligt til i alle anliggender at handle økonomisk forsvarligt.

Kommuner har således pligt til at udvise ansvarsbevidsthed i sine økonomiske anliggender, så der ikke påføres kommunen udgifter, der kunne være undgået.

Der henvises herved til Mogens Heide-Jørgensen, Den Kommunale Interesse, 1993, s. 344ff. og 371ff., Erik Harder, Dansk Kommunalforvaltning III, Kommunalt selvstyre og statsligt tilsyn, 1994, side 182 ff, samt betænkning nr. 996/1983 om ansvarsplacering og reaktionsmuligheder i kommunestyret, s. 65f.

En kommune må antages lovligt at kunne yde et beløb til en enkeltperson, når dette er begrundet i varetagelsen af hensynet til at begrænse kommunens udgifter til erstatning.

Ved udøvelsen af dette skøn over, hvornår der med henblik på at begrænse kommunens udgifter til erstatning bør ydes et beløb til en enkeltperson, må der indrømmes kommunen et vist spillerum.

Indenrigsministeriet har ikke ved en gennemgang af Deres henvendelse fundet grundlag for at antage, at den retsopfattelse, tilsynsrådet har givet udtryk for, er urigtig eller hviler på et urigtigt faktisk grundlag.

Indenrigsministeriet har herved lagt vægt på, at der ikke med de i sagen foreliggende oplysninger findes grund til at antage, at Aalestrup Kommunes tilbud om en erstatning på 10.000 kr. til [redacted] er begrundet af andre hensyn end det forhold, at man fra kommunens side, også på grundlag af dommen i sagen mellem [redacted] og [redacted], har skønnet, at der kunne være en vis risiko for, at kommunen ved et sagsanlæg fra [redacted], ville blive dømt til at betale erstatning for at have udvist ansvarspådragende fejl eller forsømmelser i forbindelse med kommunens godkendelse af ansættelsesforholdet.

Indenrigsministeriet foretager derfor ikke videre i sagen.

Indenrigsministeriet skal beklage den sene besvarelse af Deres henvendelse.

Kopi af dette brev er sendt til Tilsynsrådet for Viborg Amt og Aalestrup Kommune.

Med venlig hilsen

Per Hansen

2. Tilsynsrådet for Viborg Amt

3. Aalestrup Kommune

4. 4. kommunekontor (st. not. - 1995/122/793-1)

2. not.

Indenrigsministeriet har i dag skrevet således til [redacted],
[redacted], 9620 Aalestrup:

"..."

Hvilket herved meddeles.

Der henvises til j.nr. 1995/951/115

3. not.

Indenrigsministeriet har i dag skrevet således til [redacted],
[redacted], 9620 Aalestrup:

"..."

Hvilket herved meddeles til orientering.

Der henvises til j.nr. 15.04.03049.